

Terör Örgütlerinin Hedef Kitlesi: GENÇLER

Günümüzde yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde insanlığın en büyük sorunlarının başında terör ve şiddet içeren aşırılık gibi çözülmesi oldukça komplike olan tehditler gelmektedir. Bu sorunlar ise en çok gençliği hedef haline getirmektedir. Bugün pek çok terör örgütü militan devşirmek için ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan kırılgan olan gençleri propagandalarıyla hedef almaktadır.

Sertaç Canalp KORKMAZ

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) tarafından *Dünya Nüfusunun Durumu* (State of World Population) başlığını taşıyan ve düzenli olarak yayınlanan bir rapor bulunmaktadır. 2014 yılına ait raporda 10-24 yaş aralığında bulunan gençlerin 7,3 milyarlık dünya nüfusu içerisinde 1,8 milyarlık bir paya sahip olduğu ifade edilmiştir. Bu noktada UNICEF/WHO/UNFPA gibi kuruluşların da 10-24 yaş aralığını genç olarak tanımladığını belirtmekte fayda var.

UNFPA tarafından 2014 yılında yayınlanan rapor dikkate alındığında, genç nüfusun tarihte hiç olmadığı kadar büyük bir sayıya ulaştığı belirtilmiştir. Ancak gençlerin toplam dünya nüfusu içerisinde 1,8 milyarlık bir sayıya ulaşması, mevcut istatistikler ve güncel sorunlar itibarıyla iç açıcı bir manzara da sunmamaktadır.

2014 yılında yayınlanan rapora göre 10-24 yaş aralığındaki her 10 gençten 9'u az gelişmiş ülkelerde yaşamaktadır. Gençler arasında artan işsizlik oranlarına bağlı olarak ortaya çıkan hayal kırıklıkları, toplumsal huzursuzluk yaratmakla kalmayıp aynı zamanda göçlerin de kapısını araladığı belirtilmiştir. Yaşanan göçler ise pek çok sorunu beraberinde getirmektedir. Özellikle de ister kırsaldan şehre yönelik olsun isterse sınır-aşan ölçekte olsun, gidilen yeni yerlerde hayal edilen şartlarla karşılamaması gençlerde var olan hayal kırıklıklarını daha da artırırken bireysel düzeyde yaşanan umutsuzluk göç edilen toplum nezdinde ortaya çıkan ötekileştirmeyle beraber göç edenleri şehrin sosyal, ekonomik ve kültürel olarak sahip olduğu merkezi çevreden iyice uzaklaştırmaktadır. Bu uzaklaştırılma sürecinin de günümüzde pek çok devlet açısından önemli sorun olan şiddet içeren aşırılık ve terör gibi iki önemli sorunda önemli bir katkısı bulunmaktadır.

Günümüzde yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde insanlığın en büyük sorunlarının başında terör ve şiddet içeren aşırılık gibi çözülmesi oldukça komplike olan tehditler gelmektedir. Bu sorunlar ise en çok gençliği hedef haline getirmektedir. Bugün pek çok terör örgütü militan devşirmek için ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan kırılmalı olan gençleri propagandalarıyla hedef almaktadır. Gençlerin hem eğitiminin iyi bir şekilde sağlanabilmesi hem de aldıkları eğitim sonrası süreçte ortaya çıkan ihtiyaçlarının giderebilmesi oldukça önemlidir. Her geçen gün artan kentleşme oranları ve dünya nüfusu dikkate alındığında, gençler eğitim hayatlarını tamamladıktan sonra kolay bir şekilde istihdam piyasalarına angaje olamadıkları için ortaya çıkan sorunlar gün geçtikçe artmaktadır.

IŞİD üzerinden örnek verilecek olursa, bugün Türkiye’de silahlı eylem (bombalı ve silahlı saldırı) gerçekleştiren IŞİD mensubu 17 teröristin 9’u 10-24 yaş aralığında bulunmaktadır. Bu teröristlerden birinin uyuşu açıklanmadığı için 9’unun yabancı ülke vatandaşı, 7’sinin de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğu bilinmektedir. Türkiye’de eylem gerçekleştiren IŞİD’li 7 Türk vatandaşı teröristten 4’ü 10-24 yaş aralığı içerisinde yer almakta ve bu 4 teröristin yaş ortalaması da 21,75 olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de eylem gerçekleştiren yabancı teröristlere baktığımızda ise 9 teröristten 3’ünün 10-24 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. Türkiye’de eylem gerçekleştiren teröristlerin de ağırlıklı olarak eski Sovyet coğrafyasının parçası olan ülkelerden olduğu karşımıza çıkmaktadır.

IŞİD’in Batı ülkelerinde gerçekleştirdiği eylemlere baktığımızda ise Avrupadaki eylemcilerin ABD’deki eylemcilere göre yaş olarak daha genç olduğu ve 10-24 yaş aralığında daha fazla bir sayıya sahip olduğu görülmektedir. Batı ülkelerinin gelişmişlik ve kalkınma konusunda ulaşmış olduğu iyi seviyelere rağmen toplumsal ve ekonomik hayatta bireyleri dışlayan politikaların önüne geçememesi özellikle de 2. ve 3. nesil göçmenlerin radikalleşmesi konusunda etkili olmaktadır.

Yukarıda bahsedilenlerden hareket edildiğinde gençler konusunda neler yapılabileceğinin tartışılması öne çıkmakta ve bu noktada BM’nin 2015 yılında aldığı karara bakmak faydalı olacaktır.

Bugün aktif bir şekilde terör örgütlerinin faaliyet gösterdiği ve militan devşirdiği ülkelerdeki sorunlar ortadan kaldırılmadığı müddetçe bireylerin şiddet içeren aşırılık ekseninde radikalleşip terör örgütlerinin bir parçası haline gelme süreci var olmaya devam edecektir.

Gençler İçin Neler Yapılabilir?

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından Eylül 2015’te alından 2250 sayılı kararla gençlerin yerel, ulusal ve uluslararası seviyede daha fazla görünür olmasının önü açılmıştır. Dünya nüfusunun en geniş yaş aralığını oluşturan gençlerin, sorunların çözümü noktasında rol alması oldukça önemlidir. Bu önemli kararın alınmasına giden sürecin temelleri ise 21-22 Ağustos 2015’te Ürdün’ün başkenti Amman’da gerçekleştirilen *Gençlik, Barış ve Güvenlik Küresel Forumu*’na dayanmaktadır. Bu forumdan 2 yıl sonra çeşitli bölgesel oturumlarda farklı ülkelerden gençlerin bir araya getirilmesi amaçlanmıştır.

Asya-Pasifik bölgesine dair toplantı 11-15 Mayıs 2017 tarihlerinde Tayland’ın başkenti Bangkok’ta gerçekleştirilmiştir. Seri toplantıların ikincisi olan Avrupa ve Orta Asya bölgesini kapsayan toplantı ise 23-25 Mayıs 2017 tarihlerinde İstanbul’da Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ve Birleşmiş Milletler Barış İnşası Destek Ofisi (UN Peacebuilding Office) gibi kurumların iş birliğiyle Avrupa ve Orta Asya Bölgesel Danışma toplantısı olarak gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen toplantıya her ülkeden cinsiyet eşitliğinin dikkate alındığı 19 ülkeden 38 katılımcı seçilmiştir.

Toplantıda gençlerin yerel düzeyde karar alma mekanizmalarının parçası olmasının güçlendirilmesi gerektiği, şiddet içeren aşırılıkla mücadele kapsamında da parçası oldukları toplumlardaki yerleşik önyargıları kırarak olan eğitimlerin artırılması gerektiği, ilkokuldan itibaren verilen eğitimlerde insan haklarının öne çıkarılmasının önemli olduğu ve kullanıcı sayısı arasında gençlerin en geniş bant aralığını oluşturduğu internet ortamında yürütülen propaganda

faaliyetlerine karşı gençlerin bilinçlendirilmesinin, şiddete varan aşırılıkla mücadele kapsamında önem arz ettiği savunulmuştur.

Ancak bahsedilen bu sorunların çözümünde atılacak adımlar ülkeden ülkeye değişmekle birlikte en temelde terör örgütüne katılıma giden sürecin başlangıcı olan şiddet içeren aşırılığa bireyleri iten ve çeken sebeplerin iyi tanımlanması oldukça önemlidir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine Ulaşmak

BM üyesi ülkeler tarafından ve çeşitli uluslararası örgütler tarafından 2000 yılında kabul edilen ve 8 amaçlı kapsayan *Milenyum Kalkınma Hedefleri* (MKH) ile 2015 yılına kadar amaçlanan çeşitli alanlardaki

iyileştirmelerin yerini 2015 yılında ilan edilen ve 2030 yılına kadar gerçekleştirilmesi temenni edilen *Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri* (SKH) almıştır. SKH içerisinde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi özellikle de genç nüfusun az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki payı dikkate alındığında gençlik açısından oldukça önemlidir. Çünkü MKH'nin ardından ulaşılan sonuçlarda devamlılık gösterilebilmesi için ilan edilen SKH'yi gerçekleştirilebilmek aynı zamanda güvenlik alanında da ülkelere ciddi katkılar sunacaktır. Öyle ki, bugün radikalleşmenin tetikleyicileri arasında yer alan yoksulluk, niteliksiz eğitim, eşitsizlikler ve işsizlik gibi sorunlar ile mücadele edilmesi oldukça önemlidir.

BM SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

1) Yoksulluğa son	10) Eşitsizliklerin azaltılması
2) Açlığa son	11) Sürdürülebilir şehir ve yaşam alanları
3) Sağlıklı bireyler	12) Sorumlu tüketim ve üretim
4) Nitelikli eğitim	13) İklim eylemi
5) Toplumsal cinsiyet eşitliği	14) Sudaki yaşam
6) Temiz su ve sıhhi koşullar	15) Karasal yaşam
7) Erişilebilir ve temiz enerji	16) Barış ve adalet
8) İnsan onuruna yakışır iş ve ekonomik büyüme	17) Hedefler için ortaklıklar
9) Sanayi, yenilikçilik ve altyapı	

Bugün sadece IŞİD örneğinde baktığımızda bile hem Batı'da ve Doğu'da hem de IŞİD'in kök saldığı Irak ve Suriye gibi devlet aygıtının çöktüğü ya da oldukça zayıf olduğu ülkelerde bireylerin şiddete başvurmasını engelleyecek aşırılığın ve beraberinde gelen terörün önüne geçebilmek için sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesiyle bu iki önemli sorunla etkili bir şekilde mücadele edilebilecektir. Özellikle de hem üretilen politikalar ile gençlere daha fazla ulaşımın hedeflenmesi hem de gençlere karar alma sürecinde yerel, ulusal ve uluslararası seviyelerde daha fazla rol verilmesi sorunların çözülmesi noktasında da yardımcı olacaktır.

Bugün aktif bir şekilde terör örgütlerinin faaliyet gösterdiği ve militan devşirdiği ülkelerdeki sorunlar ortadan kaldırılmadığı müddetçe bireylerin şiddet içeren aşırılık ekseninde radikalleşip terör örgütlerinin bir parçası haline gelme süreci var olmaya devam edecektir.

Günümüzde terörle mücadelede her ne kadar silahlı mücadelenin öne çıktığı görülse de terörle mücadelenin en önemli kısmı olan radikalleşme süreciyle mücadele ise tamamen silahsız şekilde yürütülen, taktik ve stratejik açıdan güçlü, uygulanabilir, kapsayıcı ve silahlı olmayan politikalarla çözüm mümkün görmektedir. ○

ORSAM Araştırma Asistanı